

Nr 221.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående viss ändring i planen för ämbetsbyggnaden å tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren i Stockholm; given Stockholms slott den 9 maj 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sven Lübeck.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 maj 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Departementschefen, statsrådet Lübeck anför:

I särskilda skrivelser den 13 december 1923 och den 6 mars 1924 har byggnadsstyrelsen framlagt förslag om ändring i den riksdagen underställda byggnadsplanen för nybyggnaden å tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren i Stockholm.

I denna fråga må till en början erinras, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts förslag i en den 12 mars 1920 avlåten proposition, nr 401, för inlösen av nyssnämnda tomt i kvarteret Murmästaren samt för uppförande å denna tomt ävensom i kvarteret Kandidaten av byggnader för inrymmande av i huvudstaden förlagda ämbetsverk och statsinstitutioner beviljat ett belopp av 8,722,360 kronor samt därav såsom reservationsanslag anvisat dels å tilläggsstat för år 1920 under sjunde huvudtiteln 700,000 kronor, dels ock å extra stat för år 1921 under sjätte huvudtiteln 3,000,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 182 häft. (Nr 221.)

Av förenämnda belopp, 8,722,360 kronor, avsågos sammanlagt 562,360 kronor för återbetalande till riksgäldskontoret av vissa förskott samt för inlösen av tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren. Återstående beloppet, 8,160,000 kronor, avsågs för bestridande av byggnadskostnaderna, av vilka enligt vid denna tid gjorda preliminära beräkningar 4,520,000 kronor skulle belöpa å byggnaden i kvarteret Murmästaren.

Genom brev den 4 juni 1920 har Kungl. Maj:t förklarat, att byggnadsstyrelsen skulle äga taga i anspråk omförmälda å tilläggsstat för år 1920 anvisade belopp, 700,000 kronor, därav 500,360 kronor, motsvarande förenämnda förskott, skulle återbetalas till riksgäldskontoret, 62,000 kronor finge användas för inköp av tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren samt återstoden tagas i anspråk för täckande av kostnaderna för de förberedande åtgärder i övrigt, vilkas vidtagande för ifrågavarande byggnadsföretag kunde komma att erfordras redan under år 1920.

Vidare har Kungl. Maj:t genom brev den 27 juni 1921, i samband med beslut om påbörjande av arbetena å ämbetsbyggnaden i kvarteret Murmästaren, bemyndigat byggnadsstyrelsen att för detta byggnadsföretag av ovannämnda reservationsanslag för år 1921 å 3,000,000 kronor taga i anspråk ett belopp av 1,050,000 kronor.

Sedermera har riksdagen av det av 1920 års riksdag beviljade beloppet, 8,722,360 kronor, för uppförande av ämbetsbyggnaden i kvarteret Murmästaren såsom extra reservationsanslag anvisat för tiden 1 januari—30 juni 1923 800,000 kronor, för budgetåret 1923—1924 400,000 kronor samt för budgetåret 1924—1925 500,000 kronor.

För byggnadsföretaget i kvarteret Murmästaren hava sålunda anvisats tillhoppa 2,750,000 kronor, varjämte för detsamma beräknats ytterligare 137,640 kronor, utgörande den till förberedande åtgärder avsedda delen av ovannämnda anslag å 1920 års tilläggsstat, eller sålunda sammanlagt 2,887,640 kronor.

Av 1921 års riksdag godkänd byggnadsplan för nybyggnaden i kvarteret Murmästaren.

Beträffande den plan, som lagts till grund för uppförandet av nybyggnaden i kvarteret Murmästaren, må här erinras följande.

I samband med Kungl. Maj:ts ovannämnda framställning till 1920 års riksdag om anslag till ifrågavarande nybyggnad hade någon detaljerad plan rörande densamma icke kunnat framläggas. Vid anmälan av sitt beslut i frågan uttalade riksdagen emellertid sin förväntan, att förslagsritningar och närmare kostnadsberäkningar skulle underställas riksdagens prövning, innan byggnadsarbetena påbörjades.

I skrivelse den 30 september 1920 underställde därefter byggnadsstyrelsen Kungl. Maj:ts prövning två av tjänstgörande arkitekten hos styrelsen Axel Lindegren uppgjorda förslag till tomtens bebyggande för förvaltningsändamål.

Enligt det ena av dessa förslag, vilket benämndes huvudförslaget, skulle å tomten uppföras en femvåningsbyggnad, innehållande 59,000 kubikmeter med cirka 310 rum samt för arkivändamål användbara lokaler under större delen av byggnaden. Enligt då föreliggande beräkningar skulle huvudförslaget draga en kostnad av 4,720,000 kronor.

Det alternativa förslaget avsåg tomtens utnyttjande till det yttersta genom uppförande, utöver den författningsenliga hushöjden, av en inredd vindsvåning samt ytterligare en våning på den i byggnaden ingående gårdsbyggnaden. Alternativförslaget innebar i förhållande till huvudförslaget en ökning av byggnadsvolymen med 12,900 kubikmeter men beräknades medföra ej blott högre totalkostnad, 5,881,000 kronor, utan även, beträffande det ytterligare antal rum, som skulle erhållas, avsevärt högre enhetspris.

De nu berörda förslagen framlades för riksdagen i 1921 års statsverksproposition (sjätte huvudtiteln p. 37). Vid frågans föredragning yttrade dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet, att det redan med hänsyn till alternativförslagets proportionsvis höga kostnader syntes tveksamt, huruvida detta förslag borde komma till utförande. Då härtill komme, att den i förslaget ingående höga vindsvåningen ur estetisk synpunkt syntes föga tilltalande, fann departementschefen detta förslag böra lämnas ur räkningen. Beträffande huvudförslaget framhöll departementschefen, att jämväl en i enlighet med detta förslag uppförd byggnad skulle komma att draga högre kostnader än de preliminära beräkningarna år 1920 givit vid handen. Härvid stode dock den ökade kostnaden i direkt förhållande till det ökade utrymme, som vunnes. Med hänsyn till önskvärldheten att i möjligaste mån utnyttja tomten för vinnande av erforderligt tillskott av ämbetslokaler, ansåg departementschefen sig därför böra tillstyrka detta förslag.

Vidare erinrade departementschefen, att enligt de allmänna riktlinjer, som år 1920 i samband med föreliggande byggnadsfråga av Kungl. Maj:t framlagts för lösande av de till Stockholm förlagda ämbetsverkens och övriga statsinstitutioners lokalfråga, man i första hand hade att söka genom en eller flera nybyggnader anskaffa det antal tjänsterum, som erfordrades för tillgodoseende av nämnda lokalbehov. Beträffande användningen av lokalerna i den planerade byggnaden i kvarteret Murmästaren påginge ännu utredning. Emellertid borde enligt departementschefens mening frågan om den närmare dispositionen av dessa lokaler ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra.

I skrivelse den 17 juni 1921, nr 6 A, anmälde riksdagen sitt beslut i ämnet och förklarade sig därvid anse, att ifrågavarande nybyggnad borde komma till utförande i enlighet med den av departementschefen förordade planen.

Genom förenämnda brev den 27 juni 1921 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att låta uppföra nybyggnaden i huvudsaklig överensstämmelse med berörda förslag.

Genom brev den 10 februari 1922 har Kungl. Maj:t sedermera fastställt viss jämkning av plansystemet i enlighet med av arkitekten Lindegren uppgjorda nya ritningar.

Det förslag, som förelades 1921 års riksdag, upptog en 5-vånings byggnad mot Hantverkargatan och en 4-vånings byggnad med delvis inredd vind mot Garvargatan, förbundna genom en 5-vånings mittbyggnad och två 5-vånings flyglar mot tomtgränserna. För att tillmötesgå Stockholms stads intressen ifråga om en påtänkt skolbyggnad på vidliggande tomt omlades genom be-

slutet den 10 februari 1922 plansystemet så, att mittbyggnaden uteslöts och de två flyglarna indrogos något från tomtgränserna och försågos med fönster på båda sidor. Detta medförde icke nämnvärd förändring i byggnadens storlek och ej heller någon ökning av de beräknade kostnaderna.

Under förslaget närmare utarbetande inom byggnadsstyrelsen har takresningen höjts och takkupor inlagts för erhållande av rymliga vindar, lämpade för förvaring av arkivalier. Detta vindsutrymme är avsett att göras brandfritt. Denna förändring är ämnad att utföras inom ramen för de beräknade kostnaderna.

Kostnadsberäkningar.

Såsom ovan nämnts beräknades kostnaderna för den beslutade nybyggnaden i 1921 års statsverksproposition till 4,720,000 kronor. Förnyade kostnadsberäkningar hava sedermera, med hänsyn till inträffade förändringar i fråga om arbets- och materialpriser, tid efter annan verkställts. Byggnadskostnaderna beräknades sålunda i augusti 1921 till 4,250,000 kronor samt i augusti 1922 till 3,400,000 kronor. Sistnämnda beräkning låg jämväl till grund för byggnadsstyrelsens äskande i skrivelse den 23 augusti 1923 om anslag till byggnadsföretaget för budgetåret 1924—1925.

Vid anmälan av denna fråga i årets statsverksproposition ansåg jag mig emellertid med stöd av inkomna entreprenadanbud eller avslutade kontrakt samt i övrigt föreliggande förhållanden kunna uttala förhoppning om, att byggnadsföretaget skulle kunna fullbordas för en kostnad, som icke avsevärt överstege 800,000 kronor utöver förut anvisade belopp. Då numera innevarande års riksdag för byggnadsföretaget anvisat ett belopp av 500,000 kronor, så att för ändamålet anvisats sammanlagt 2,887,640 kronor, skulle alltså enligt sistnämnda beräkning för företaget erfordras ytterligare omkring 300,000 kronor.

Byggnadsstyrelsens förslag den 23 mars 1922 om byggnadens användande.

Det må i detta sammanhang erinras, att Kungl. Maj:t ej ännu fattat beslut i fråga om den blivande användningen av byggnaden. Emellertid har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 23 mars 1922 framlagt förslag i sådant hänseende, vilket förslag uppgjorts i samråd med de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade sakkunniga för utarbetande av en allmän plan för statens byggnadsverksamhet i Stockholm ävensom representanter för de olika ämbetsverken och institutionerna.

Enligt förslaget skulle i byggnaden lokaler beredas för skolöverstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, statens meteorologisk-hydrografiska anstalt samt rikets allmänna kartverks geodetiska och ekonomiska avdelningar enligt följande fördelning:

- i bottenvåningen och våningen 1 trappa upp:* skolöverstyrelsen,
- i våningen 2 trappor upp:* väg- och vattenbyggnadsstyrelsen,
- i våningen 3 trappor upp:* statens meteorologisk-hydrografiska anstalt,
- i våningen 4 trappor upp:* rikets allmänna kartverk.

Av källaren avsågos vissa utrymmen för skolöverstyrelsen samt för förrådslokaler och dylikt. Övriga källarutrymmen med en golvyta av samman-

lagt omkring 1,137 kvadratmeter reserverades till förvaring av arkivalier. Enligt verkställda beräkningar skulle där kunna rymmas omkring 7,600 löp-meter arkivalier.

Av nu nämnda ämbetsverk äro skolöverstyrelsen och statens meteorologisk-hydrografiska anstalt inrymda i förhyrda lokaler. Rikets allmänna kartverk har sina lokaler splittrade på ett flertal ställen, delvis i staten tillhöriga fastigheter. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen är inrymd i gamla riksdagshuset. Byggnadsstyrelsen hade i förevarande sammanhang framlagt en allmän plan för omplacering av ämbetsverken i huvudstaden, därvid hänsyn tagits till de vid genomförandet av styrelsens dispositionsplan be- träffande nybyggnaden i kvarteret Murmästaren inom andra statens fastigheter ledigblivna utrymmena; och torde i detta hänseende få hänvisas till handlingarna.

Nu föreliggande förslag till ändrad byggnadsplan för ifrågavarande bygg- nadsföretag innebära ett utökande av det program, som legat till grund för riksdagen hittills underställda kostnadsberäkningar. Byggnadsstyrelsens skrivelse den 13 december 1923 innefattade ett förslag om inredande av arkivlokaler såväl i källaren som i vindsvåningen. I skrivelsen den 6 mars 1924 har byggnadsstyrelsen, med frånträdande av detta förslag, ifrågasatt vindsvåningens inredande till tjänstelokaler.

Föreliggande förslag om ändring i den fastställda byggnadsplanen.

Förstnämnda förslag avsåg att tillgodose riksarkivets behov av ökade arkivutrymmen. Enligt förslaget skulle riksarkivet i vinden och källaren erhålla ett sammanlagt hyllutrymme av omkring 11,000 meter. Förslagets genomförande beräknades komma att öka den totala byggnadskostnaden med 110,000 kronor, under förutsättning att hyllinredningen skulle förfärdigas av trä, och med 140,000 kronor, om inredningen skulle utgöras av trähyllor, vilande på järnställningar.

Byggnadsstyrelsens senare förslag om inredande av tjänstelokaler i vindsvåningen är i främsta rummet föranlett av styrelsens eget behov av nya lokaler och sammanhängar i viss mån med frågan om användningen av det staten tillhöriga s. k. Preisiska huset, nr 36 vid Drottninggatan i Stockholm.

I Preisiska huset hava sedan gammalt varit inrymda tjänstelokaler för länsstyrelsen i Stockholms län samt ämbetsbostad för landshövdingen i länet, varjämte vissa utrymmen disponerats av byggnadsstyrelsen. För om- och tillbyggnad av denna fastighet har 1920 års riksdag beviljat ett anslag av 440,000 kronor, vilket anvisats att utgå under åren 1920—1922. Den av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda byggnadsplanen avsåg i huvudsak att bereda utvidgade och förbättrade ämbetslokaler för länsstyrelsen samt ämbetsbostad åt landshövdingen. Förslaget förutsatte, att byggnadsstyrelsen skulle erhålla för sitt behov erforderliga lokaler i annan byggnad, varom förslag emellertid då ej förelåg, samt att landshövdingen under ombyggnaden skulle beredas annan bostad, under det såväl länsstyrelsen som byggnadsstyrelsen, vilka myndigheter sedan någon tid på grund av träffad överenskommelse disponerade var sin del av den för landshövdingen avsedda bostadslägenheten, skulle kunna kvarstanna under ombyggnaden.

I samband med anmälan av sitt beslut om beviljande av anslag för Preisiska husets om- och tillbyggnad anförde riksdagen, att det med hänsyn till svårigheterna att tillgodose vissa statsinstitutioners lokalbehov kunde ifrågasättas, huruvida det icke vore för staten ekonomiskt fördelaktigare, att jämväl den del av fastigheten, som vore avsedd till landshövdingebostad, inreddes till ämbetslokaler och att landshövdingen i stället även framdeles bereddes bostad på annat sätt. Hinder borde därför icke möta för Kungl. Maj:t, att, därest vid frågans närmare prövning en dylik anordning befunnas lämplig, vidtaga därför erforderliga åtgärder.

Med anledning av riksdagens uttalande avgåvos utlåtanden av såväl byggnadsstyrelsen som länsstyrelsen, varefter Kungl. Maj:t genom beslut den 3 december 1920 förklarade, att Kungl. Maj:t framdeles ville meddela beslut i fråga om disposition och ombyggnad av den del av fastigheten, som enligt det för riksdagen framlagda förslaget avsetts till boställsvåning åt landshövdingen, varjämte Kungl. Maj:t anbefalldes byggnadsstyrelsen att, i den mån lämpligen kunde ske, verkställa om- och tillbyggnad av övriga delar av fastigheten i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag.

Sedan ombyggnaden i de delar, som angåvos i Kungl. Maj:ts sistnämnda beslut numera fullbordats, har landshövdingen Nils Edén i skrivelse den 25 januari 1924 till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet hemställt om vidtagande av åtgärder snarast möjligt för ett definitivt ordnande av frågan om ämbetsbostad för landshövdingen i Stockholms län.

I sin skrivelse den 6 mars 1924 har byggnadsstyrelsen med anledning av sistnämnda framställning till en början berört frågan om beredande av ämbetsbostad åt landshövdingen i Stockholms län och därvid erinrat, att styrelsen redan i sitt nyssnämnda utlåtande år 1920 framhållit, att det ur ekonomisk synpunkt vore för statsverket ofördelaktigt att aptera den för landshövdingen avsedda bostadslägenheten i Preisiska huset till tjänstelokaler och att styrelsen i anslutning därtill avstyrkt, att våningen för landshövdingen uteslötes ur ombyggnadsförslaget. Förutsättningen för att förslaget, som i övrigt genomförts, jämväl i nu avsedda del skulle kunna komma till utförande, vore emellertid, att byggnadsstyrelsen på annat håll bereddes nya lokaler, vilket jämväl med hänsyn till styrelsens synnerligen otillfredsställande lokalförhållanden framstode som ett alltmer trängande behov. Efter att vidare hava erinrat om de förslag till lösande av byggnadsstyrelsens lokalfråga, som tidigare framlagts, samt om ovan berörda förslag till användning av nybyggnaden i kvarteret Murmästaren har styrelsen i huvudsak anført följande:

Efter anmodan av statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet hade byggnadsstyrelsen genom arkitekten Lindegren låtit utarbeta dels förslag till inredning av tjänstelokaler i vindsvåningen inom nybyggnaden i kvarteret Murmästaren, dels ock, efter samråd med vederbörande inom statens meteorologisk-hydrografiska anstalt och rikets allmänna kartverk, ett förslag till en delvis förändrad disposition av lokalerna i nybyggnaden, avseende att däri inrymma jämväl byggnadsstyrelsen.

Enligt sistnämnda förslag, vilket funnes angivet å tre styrelsens skrivelse bilagda planritningar, skulle byggnadsstyrelsen erhålla hela våningen 3 trappor

upp, omfattande sammanlagt 59 tjänsterum eller samma antal rum, som styrelsen för närvarande disponerade. Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt skulle erhålla 31 rum i våningen 4 trappor upp och 20 rum i våningen 5 trappor upp jämte bibliotek och förrådslokaler eller sammanlagt 55 rum. Rikets allmänna kartverk skulle för sin ekonomiska avdelning erhålla 37 rum i våningen 4 trappor upp samt för sin geodetiska avdelning 20 rum i våningen 5 trappor upp jämte erforderligt vindsutrymme eller sammanlagt 57 rum. I öfrigt hade icke vidtagits några ändringar beträffande den av styrelsen tidigare föreslagna dispositionen av ifrågakvarnande nybyggnad. Enligt vad som från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen ställts i utsikt skulle emellertid detta ämbetsverk kunna av de för detsamma tidigare föreslagna lokalerna i våningen 2 trappor upp till byggnadsstyrelsen avstå ett utrymme intill 45 kvadratmeter, som vore erforderligt såsom arkivlokal för byggnadsstyrelsens stadsplanebyrå.

Beträffande de föreslagna arbetena för vindsvåningens iordningställande till ämbetslokaler och därmed sammanhängande åtgärder kunde dessa arbeten enligt inom byggnadsstyrelsen verkställd beräkning rymmas inom den av byggnadsstyrelsen vid äskande av anslag för budgetåret 1924—1925 för ifrågakvarnande nybyggnadsföretag angivna totalkostnaden eller 3,400,000 kronor. Sedan numera för byggnadsföretaget vore tillgängligt ett belopp av sammanlagt 2,887,640 kronor, skulle alltså för byggnadens färdigställande enligt föreliggande förslag erfordras ytterligare ett belopp av 500,000 kronor.

Byggnadsstyrelsen ville slutligen framhålla, att förslaget rörande styrelsens överflyttning till nybyggnaden i kvarteret Murmästaren över huvud taget måste anses vara för statsverket ekonomiskt fördelaktigt med hänsyn till att de hyresavgifter, som för närvarande utginge för vissa av de av styrelsen nu innehavda lokalerna, uppgående till sammanlagt 31,500 kronor, skulle kunna inbesparas.

Med anledning av vad sålunda anförts har byggnadsstyrelsen, så vitt nu är i fråga, hemställt om bemyndigande att låta iordningställa tjänstelokaler i vindsvåningen inom nybyggnaden i kvarteret Murmästaren.

Frågan om beredande av tillfredsställande lokaler för byggnadsstyrelsen har sedan flera år tillbaka stått på dagordningen och åtskilliga förslag till dess lösande hava framkommit. Särskilt må nämnas det av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 13 september 1923 framlagda förslaget om iordningställande för ändamålet av den staten tillhöriga fastigheten Fredrikshov i Stockholm, vilket förslag beräknades draga en kostnad av 595,000 kronor. Av skäl, som i årets statsverksproposition angivits, ansåg jag mig emellertid ej kunna tillstyrka, att framställning i ämnet avläts till årets riksdag.

Den nu föreliggande utredningen giver vid handen, att genom inredandet av tjänsterum å vinden till nybyggnaden i kvarteret Murmästaren möjlighet vinnes att i byggnaden inrymma, förutom de ämbetsverk, som redan tidigare tänkts dit förlagda, jämväl byggnadsstyrelsen. Otvivelaktigt tala åtskilliga skäl för en dylik lösning. Emellertid torde det ej vara nödvändigt att i förevarande sammanhang taga definitiv ställning till byggnadsstyrelsens lokalfråga, vilken fråga i samband med styrelsens organisation är föremål för utredning genom byggnadsstyrelsesakkunniga. Oavsett huru ämbetslokaler i nybyggnaden komma att disponeras, kan nämligen det rumstillskott, som genom det föreslagna inredningsarbetet vinnes, beräknas bliva behöfligt

Departements-
chefen.

för nedbringande av antalet för statsverkets behov förhyrda tjänstelokaler i Stockholm. I detta hänseende torde få hänvisas till den utredning rörande lokalbehovet, som år 1921 framlagts i samband med frågan om anordnande av en ritningstävlan rörande nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli (1921 års tilläggsstat, sjätte huvudtiteln, punkt 9).

För närvarande uppgår antalet genom byggnadsstyrelsen förhyrda för statsverket behövliga tjänsterum i Stockholm till omkring 650. Härtill komma vissa genom andra myndigheter avslutade förhyrningar, omfattande cirka 370 rum.

Förslaget om vindens inredande till tjänsterum får emellertid anses utesluta möjligheten för riksarkivet att i denna byggnad vinna ökat arkivutrymme. Riksarkivet synes nämligen icke vara betjänt med allenast de utrymmen i källarvåningen, som skulle kunna ställas till förfogande, då dessa utrymmen äro för små för att det skulle bliva för ämbetsverket ändamålsenligt att där placera den för arkivaliernas skötsel erforderliga personalen. Härtill kommer, att behov av ifrågavarande källarutrymmen kan tänkas uppstå för de myndigheter, som enligt föreliggande förslag skulle inrymmas i byggnaden. Sedan riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag om inredande av lokaler för riksarkivet i förutvarande straffängelset i Stockholm har emellertid någon lättnad vunnits i riksarkivets lokalfråga. Med hänsyn till den jämförelsevis ringa kostnadsskillnaden synes det jämväl mera ekonomiskt att i största möjliga utsträckning utnyttja ifrågavarande nybyggnad för ämbetslokaler än att därstädes bereda de ifrågasatta utrymmena för riksarkivet.

Enligt verkställda beräkningar skulle arbetena med vindens inredande till tjänstelokaler inrymmas inom den av byggnadsstyrelsen i augusti 1923 för byggnaden angivna totalkostnaden, 3,400,000 kronor. Denna kostnadssiffra innebär i jämförelse med den i årets statsverksproposition beräknade kostnaden, 3,200,000 kronor, en ökning med 200,000 kronor. Denna kostnadsökning är emellertid ej enbart att hänföra till den föreslagna vindsinredningen utan jämväl beroende på ökade byggnadskostnader för företaget i dess helhet i anledning av det träffade avtalet i byggnadskonflikten.

Enligt den fastställda planen innehåller nybyggnaden en nyttig golvyta av omkring 7,400 kvadratmeter. Kostnaden för kvadratmeter skulle enligt de senaste beräkningarna bliva omkring 435 kronor. Genom vindens inredande till tjänstelokaler skulle den nyttiga golvytan komma att ökas till cirka 8,790 kvadratmeter under det kostnaden för kvadratmeter skulle komma att minskas till omkring 390 kronor.

Ur estetisk synpunkt torde förslaget icke vara ägnat att väcka betänkligheter. I motsats till 1921 års alternativförslag innebär föreliggande förslag icke någon höjning av taklisten utöver den författningsenliga höjden utan allenast en mindre höjning av takkonstruktionen, vilken förändring knappast torde komma att inverka på byggnadens utseende.

På grund av vad sålunda anförts finner jag förslaget om vindens inredande till tjänsterum böra komma till utförande. Ett bifall härtill medför

icke behov av ytterligare medel för budgetåret 1924—1925. Då det emellertid för arbetenas fullföljande är nödvändigt, att byggnadsstyrelsen snarast möjligt erhåller besked i föreliggande fråga, torde densamma redan nu böra underställas riksdagen.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva sådan utvidgning i byggnadsplanen för ämbetsbyggnaden å tomten nr 3 i kvarteret Murmästaren i Stockholm, som av mig förordats.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Ädelgren.
